



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare quartum anni DCCCVI. sive capitula quae Mißi ante nativitatem
Domini omnibus cognita facere debent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

INCIPIUNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

III. 22. I. *De armis non portandis.*
VT nullus ad mallum vel ad placitum infra patriam arma, id est, scutum & lanceam portet.

De latronibus.
II. De latronibus, quicumque post Missam sancti Iohannis latroni mansionem dederit, si Francus est, cum duodecim similibus Francis juret quod latronem eum fuisse non scisset, licet pater ejus sit aut frater vel propinquus. Si hoc jurare non poterit, & ab aliquo convictus fuerit quod latronem in hospitio suscepisset, quasi latro & infidelis judicetur, quia latro, infidelis est noster & Francorum; & qui illum suscipit, similis est illi. Si autem audivit quod latro fuisset, & tamen nescit profirmiter, aut solus juret quod nunquam eum audisset nec per veritatem nec per mendacium latronem esse; aut sit paratus, si de illo latrocinio postea victus fuerit, ut similiter damnetur.

De animalibus vel aliis rebus, à quibus emanant.
III. Ut nullus comparet caballum, bovem, & jumentum, vel alia, nisi illum hominem cognoscat qui eum vendidit, aut de quo pago est, vel ubi manet, aut quis est ejus senior.

De adventitiis.
IV. De adventitiis, ut cum Missi nostri ad placitum nostrum venerint, habeant scriptum quanti adventitij sunt in illorum missatico, & de quo pago sunt, & nomina eorum, & qui sunt seniores eorum.

Item de adventitiis & fugitivis.
V. Similiter direximus Missos in Aquitaniam & in Longobardiam, ut omnes fugitivos & adventitios ad nostrum placitum adducant.

De istis capitulis ad Missos transmittendis.
VI. Quicumque ista capitula habet, ad alios Missos ea transmittat qui non habent, ut nulla excusatio de ignorantia fiat.

CAPITVLARE QVARTVM ANNI DCCCVI.

Et haec Missi nostri ante nativitatem Domini omnibus cognita faciant.

INCIPIUNT CAPITVLA.

1. **D**E justitiis Ecclesiarum.
2. De potestate Episcoporum.
3. Ut viduae, orphani, & minus potentes habeant defensionem Imperatoris.
4. De concordia Episcoporum & Comitum.
5. De latronibus, homicidis, adulteris, & incestuosis.
6. De rebus propriis.
7. De eo qui dixerit quod ei justè non judicetur.
8. Quas justitias Missi ad presens faciant. Et de marcha custodienda.

INCIPIUNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De justitiis Ecclesiarum.

VI. 145. I. IN primis omnium jubendum est ut habeant Ecclesiae earum justitias, tam in vita illorum qui habitant in ipsis Ecclesiis, quamque in pecuniis & substantiis eorum.

De potestate Episcoporum.
II. Ut omnes Episcopi potestativè secundum regulam canonicam doceant, & regant eorum ministeria, tam in monasteriis virorum quam puellarum, vel in Tom. I.

forensibus Presbyteris, seu reliquo populo Dei.

Ut viduae, orphani, & minus potentes habeant defensionem Imperatoris.

III. Ut viduae & orphani & minus potentes sub Dei defensione & nostro mundeburdo pacem habeant, & eorum justitias adquirant.

De concordia Episcoporum & Comitum.

IV. Episcopi cum Comitibus stent, & Comites cum Episcopis, ut uterque pleniter suum ministerium peragere possit.

Ff

- De latronibus, homicidis, adulteris,
& incestuosis.*
- Ibid. 250. V. Ut latrones, vel homicidæ, seu adulteri, & incestuosi sub magna districtione & correctione sint correpti secundum eum Bajuvanorum vel legem.
- De rebus propriis.*
- Ibid. 251. VI. De rebus propriis, ut ante Missos vel Comites nostros & iudices veniant, & ibi accipiant definitivam sententiam. Et antea nullus præsumat alterius res proprias, nisi magis suam causam quærat ante iudices nostros, ut diximus, & ibi recipiat quod iustum est.
- De eo qui dixerit quod ei iuste non iudicetur.*
- Ibid. 255. VII. Et si aliquis voluerit dicere quod

iuste ei non iudicetur, tunc in præsentiam nostram veniat. Aliter verò non præsumat in præsentiam nostram venire, pro alterius iustitia dilatanda.

*Quas iustitias Missi ad præsens faciant.
Et de marcha custodienda.*

VIII. Quod non amplius de illis iustitiis Missi nostri ad præsens modò faciant nisi de temporibus Tassilonis seu Liutpirga, exceptis illis qui avi & genitoris nostri vel ad nos venerint. Et marcham nostram, secundum quod ordinatum & sancitum habemus, custodiant unà cum Missis nostris.

EXPLICIT.

CAPITVLARE QVINTVM ANNI DCCCVI.

S I V E

CAPITVLARE NOVIOMAGENSE.

Capitula quæ ad Niumaga addita in sexto anno imperij infra quadragesimam.

INCIPIVNT CAPITVLA.

- | | |
|---|--|
| 1. D E cura Missorum dominicorum. | 9. De his qui propter propriam iustitiam dilatandam fugantur. |
| 2. De sacramento fidelitatis præstando Imperatori. | 10. De mendicis discurrentibus. |
| 3. <i>Ut ea omnes consentiant quæ inter filios Imperatoris constituta sunt.</i> | 11. De teloneis & cispataticis. |
| 4. De vita & conversatione monachorum & sanctimonialium per Missos discutienda. | 12. De usura. |
| 5. De thesauris ecclesiasticis. | 13. De cupiditate in bonam partem. |
| 6. De æqualitate à Missis dominicis faciendâ. | 14. Item de cupiditate in malam partem. |
| 7. De his qui beneficia habent regalia. | 15. De avaritia. |
| 8. De his qui fraudem faciunt in regalibus beneficiis. | 16. De turpibus lucris. |
| | 17. De fenore. |
| | 18. De emptione tempore messis causa cupiditatis & turpis lucri. |
| | 19. De hoc si per plurima loca fames fuerit. |

INCIPIVNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

- De cura Missorum dominicorum.*
- III. 17. **I**T unusquisque in suo missaticomaximam habeat curam ad prævidendum & ordinandum ac disponendum secundum Dei voluntatem
- & secundum iussionem nostram.
- De sacramento fidelitatis præstando Imperatori.*
- II. De sacramento, ut hi qui antea fidelitatem partibus nostris non promi-